

Komentaras

2014 02 11

Rinkos testuoja besivystančio pasaulio atsparumą

Naujuosius metus finansų rinkos pradėjo itin atsargiomis nuotaikomis sukeldamos ištisą rizikingesnių turto klasių domino griūtį. Visuotinės paranojos užvaldyti investuotojai graibstė saugumo garantą – saugiąsias valiutas bei JAV ir Vokietijos obligacijas. Labiausiai nuo tokios rinkos dalyvių elgsenos nukentėjo plataus spektro besivystančių šalių turto klasės. Tendencijas šio regiono akcijų rinkose apibendrinantis MSCI indeksas vien per sausį žemyn slistelėjo daugiau nei 4 proc., šoktelėjo obligacijų pajamingumai, ženkliai atpigę valiutos.

Valiutų krizių epicentre atsidūręs Argentinos pesas dolerio atžvilgiu žemyn nusirito 18,5 proc., o tai lėmė ir kitų pažeidžiamų šalių valiutų nuostolius: Turkijos lira krito 9 proc., o PAR randas ir Rusijos rublis – po maždaug 7 proc. Kad pažabotų vietinės valiutos nuvertėjimą ir pristabdytų išplaukiančio kapitalo srautą, besivystančių šalių centriniai bankai buvo priversti imtis ekonomikos augimui nepalankių monetarinių priemonių. Tokiomis aplinkybėmis verbalinių komentarų nepakanka, ne vienos šalies centriniam bankui teko neplanuotai kiltelėti bazinės palūkanų normas (Turkijos, Indijos, PAR), kiti palaikė vidinės valiutos kursą, ją supirkinėdami naudojant užsienio valiutų atsargas.

Kas gi lėmė tokią besivystančiam pasauliui nepalankią situaciją? Žvilgtelėkime į pastarųjų keleto metų finansų rinkų elgsenos retrospektyvą. Išsivysčiusių šalių ūkiui užklampus recesijos pelkėj, centriniai bankai ėmėsi istorijoje neregėtų skatinamosios pinigų politikos priemonių. JAV Federalinių rezervų sistemai (toliau – Fed) pradėjus vykdyti išskirtinę monetarinę ekspansiją ir kitiems kartinams pinigų politikos strategams svaigantis pažadais išlaikyti palūkanų normas rekordinėse žemumose, rinkose prasidėjo aukštesnių pajamingumų medžioklė. O būtent sparčiai augantis besivystantis pasaulis ir tapo geriausią laimikį siūlančiais šios medžioklės plotais. „Skolinkis pigiai Vakaruose – investuok Rytuose“ strategija veikė tol, kol Fed nepradėjo „gąsdinti“ artėjančia pigių pinigų eros pabaiga. O praėjusių metų gruodį šiam pinigų politikos strategui ėmusis konkrečių veiksmų, investuotojai vis labiau nerimavo dėl bendros pasaulio ūkio sveikatos ir ėmė masiškai bėgti į saugesnes užuovėjas. Apetitą rizikingesniam turtui gadino ir nerimas dėl struktūrinių besivystančių rinkų problemų: lėtesnės antros pagal dydį pasaulyje Kinijos ekonomikos raidos perspektyvų, struktūrinių Rusijos ūkio problemų, gilių einamosios sąskaitos deficitų (Turkijoje, Ukrainoje, PAR) bei padidėjusios vietinės valiutos krizės grėsmės.

Tad kyla klausimas, kiek ilgai šis atsitraukimas tęsis? Vis drąsiau sparnais plasnojant JAV Fed „vanagams“, finansų rinkų dalyviai ir toliau elgsis labai atsargiai investicijų į besivystančių šalių turtą atžvilgiu. Tačiau jau šiandien vertinant atskiras besivystančių rinkų turto grupes, jų kainos yra tikrai patrauklios tiek palyginus su istoriniais vidurkiais, tiek su alternatyvomis Vakaruose. Nepaisant to, tikėtina, kad šiemet šis regionas populiarumo neatgaus, o naujo optimistinio ciklo pradžia priklausys nuo bendros pasaulio ūkio raidos, JAV atsigavimo spartos, Kinijos sugebėjimo tvarkytis su savo ūkio disbalansais sėkmės ir kitų atskirų besivystančių rinkų problemų masto.

Indrė Genytė-Pikčienė

Vyresnioji analitikė

Mob. tel.: +370 620 78373

Ekonominių tyrimų padalinys